

ЛІТЕРАТУРА

1. Kyromiya H. Freedom and terror in the Donbas : a Ukrainian Russian Borderland, 1870–1990 / H. Kyromiya. – New York, Cambridge University press, 1998. – P. 23–239.
2. Subtelny O. Ukraine: A History / O. Subtelny. – University of Toronto Press, 2000. – 343 p.
3. Wilson A. The Ukrainians : Subtelny O.Unexpected Nation / A. Wilson. – New Haven : Yale University Press, 2000. – P. 122–125.
4. Yekelchuk S. Stalin’s Empire of memory: Russian-Ukrainian Relations in Soviet Historical Imagination / S. Yekelchuk. – Toronto, 2004. – P. 34-39.
5. Кривицька О. Конфліктний вимір етнонаціонального розвитку України / О. Кривицька // Політичний менеджмент. – № 3 (12). – 2005. – С. 42–62.

Олексій Шведун

*студент історичного факультету
Полтавського державного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

ІСТОРІЯ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

З кінця VI і протягом VII століть Британія приймає християнство, яке вперше почало проникати до неї в III столітті. Воно було занесено туди з Риму християнами-утікачами, яких жорстоко переслідували на батьківщині. У 306 році римський імператор Костянтин Великий припинив переслідування християн і сам прийняв християнство, яке стало національною релігією римлян. Воно стало також офіційною релігією Британії. Друїди щезли. Грецька та латинська мови стали мовами церкви у всій Європі [2].

Римські місіонери використовували релігійні книги, написані латинською мовою, що сприяло знайомству англо-саксів з латинською писемністю. Англи та сакси мали свою абетку, яка називалась “руни”. Руни вирізувались на камені та дереві, але писемної літератури у англо-саксів не було, вони були змушені запам’ятовувати свої поеми та балади [1]. Поступово латинські букви почали використовувати для письма англо-сакською мовою [4]. Латинська лексика через релігію знов почала впливати на мову мешканців країни. Мови завойовників мирним та примусовим шляхом змішувались або розвивались паралельно з мовою аборигенів. Так, наприклад:

Латинська мова *Mater missa nomen quod schola*
Староанглійська мова *Modor maesse nama hwxt scol*
Значення: *мати месса ім’я, назва що школа.*

Можна вважати, що англійська мова почала складатись після завоювання більшої частини Британії германськими племенами в середині V століття, хоча перші писемні документи датовані VII століттям.

Англійська мова належить до сім'ї індо-європейських мов. Мови цієї сім'ї, яка включає більшу частину сучасних європейських мов, а також такі мови древнього світу, як латина, грецька мова та санскрит, мають багато схожого, особливо у словниковому складі. Так, схожість значення англійського слова "*father*", німецького "*Vater*", іспанського "*padre*", латинського "*pater*", грецького "*pater*" і санскритського "*piri*" не може бути випадковим. Ось ще декілька прикладів: Мати – *mother* (англ.), *mutter* (нім.), *mere* (франц.), *madre* (іспан.), *mater* (латин.), *meter* (грецьк.), *mata* (санскрит), *мать* (рос.). Школа – *school* (англ.), *schule* (нім.), *ecole* (франц.), *escuela* (іспан.), *schola* (латин.). Капітал – *capital* (англ.), *kapital* (нім.), *capital* (франц.), *capital* (іспан.), *capitale* (латин.).

У сім'ї індо-європейських мов є певні мовні підгрупи, які пов'язані особливо близько. Англійська мова належить до германської гілки індо-європейської мови і є близьким родичем таких мов, як голландська, скандинавські мови та готська мова, яка зараз вийшла з ужитку [1].

Підтвердженням цього можуть служити такі приклади:

Староангл.	<i>Leaf</i>	<i>mona</i>	<i>mud</i>	<i>mod</i>
Давньоскандин.	<i>lauf</i>	<i>mani</i>	<i>munnr</i>	<i>modr</i>
Готська	<i>laufs</i>	<i>mena</i>	<i>months</i>	<i>moths</i>
Значення:	<i>лист, листя</i>	<i>місяць</i>	<i>рот</i>	<i>розум, настрій.</i>

Історію англійської мови прийнято ділити на три періоди:

- англосаксонський або староанглійський (Old English) – приблизно до 1150 р.;
- середньоанглійський (Middle English) – приблизно від 1150 до 1500 року;
- сучасний англійський (Modern English) – мова останніх чотирьох століть [3].

У староанглійській мові виділяють чотири основних діалекти: нортумбрійський, мерсійський, уссекський та кельтський. Староанглійська мова значно відрізнялась від сучасної англійської, вона була близькою до німецької мови і мала таку ж складну систему граматичних форм, як і сучасна німецька мова. Староанглійська мова мала 3 роди іменників – чоловічий, жіночий та середній, які були мало пов'язані із значенням слова: іменник *hand* (рука) був жіночого роду, *foet* (нога) – чоловічого роду, *wif* (жінка) – середнього роду та ін. Імен-

ники мали 4 відмінки, відмінкові закінчення були дуже різноманітні, залежно від роду іменника і закінчення його основи. Прикметники також мали розвинену відміну і узгоджувались з іменниками у роді, числі і відмінку. Дієслово змінювалось і за числами, і за особами та мало для цього спеціальні закінчення, які збереглися і в середньоанглійській мові (*I love, thou lovest, we loven* – теперішній час. *I lovede, thou lovedest, we loweden* – минулий час та ін.).

Всі часи групи *Continuous*, почавши утворюватись протягом середньоанглійського періоду, закріпились у мові лише на початку XVII століття, а деякі форми, наприклад, *Present Continuous Passive Voice* – *The house is being built* – ще пізніше.

Допоміжне дієслово *do* вживалося спочатку тільки як основне дієслово, з XV століття просто для підсилення значення основного дієслова і до XVI століття не було спеціальною ознакою питальної та заперечної форм дієслова в *Present* і *Past Indefinite*, якою воно є в сучасній мові. Ця спеціальна функція закріпилася за ним тільки з XVII століття [3]. Відбувались значні зміни у фонетиці, а також у написанні тих же самих слів. Ось деякі приклади написання слів, що збереглися до наших часів:

Староанглійський:	<i>a-risan</i>	<i>beard</i>	<i>cild</i>	<i>fader</i>	<i>land</i>
Середньоанглійський:	<i>arisen</i>	<i>berd</i>	<i>child</i>	<i>fader</i>	<i>lond</i>
Новоанглійський:	<i>arise</i>	<i>beard</i>	<i>child</i>	<i>father</i>	<i>land</i>

Значення: *виникати* *борода* *дитина* *батько* *країна*

ЛІТЕРАТУРА

1. Вовченко Н. Ф. *Across Great Britain*. По Великій Британії / Н. Ф. Вовченко. – К. : Знання, 2002. – 222 с.
2. Голицынский Ю. Б. *Great Britain* / Ю. Б. Голицынский. – СПб. : КАРО, 2002. – 480 с.
3. Грузинська І. О. *English Grammar* / Грузинська І. О., Черкаська Є. Б. – К. : Радянська школа, 1955. – 208 с.
4. Шахрай О. Б. *Історичний коментар до читання і правопису сучасної англійської мови* / О. Б. Шахрай. – К. : Вища школа, Головне Видавництво, 1976. – 168 с.

Оксана Шинкарчук

*магістрантка природничого факультету
Полтавського державного педагогічного університету
імені В. Г. Короленка*

ІНОЗЕМНІ МОВИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Протягом тисячоліть людство вивчає іноземні мови, і це є довготривалий, складний процес, що потребує часу і зусиль. Загальновідомо, що в Європі вивчення іноземних мов розпочалося в XI столітті як